

Sobre l'enregistrament audiovisual o fotogràfic d'edificis situats en la via pública

Informe dels serveis jurídics de l'Institut Català de les Empreses Culturals

Les obres protegides per la llei de propietat intel·lectual que es troben situades de manera permanent a la via pública poden ser reproduïdes, distribuïdes i comunicades lliurement per mitjà de pintures, dibuixos, fotografies i procediments audiovisuals (art. 35.2 del text refós de la Llei de propietat intel·lectual). (Exemple: Un mural o una escultura incrustats en la façana d'un edifici situat a la via pública).

Pel que fa als edificis, és cert que la construcció en si no està inclosa en el concepte d'obra protegida per la llei de propietat intel·lectual (art.10 del text refós de la Llei de propietat intel·lectual http://portaljuridic.gencat.cat/ca/pjur_ocults/pjur_resultats_fitxa/?documentId=555968&action=fitxa) - sí que ho estan els projectes, plànols, maquetes i dissenys de l'edifici...-.

El principi que regeix la captació de la imatge exterior d'edificis situats en la via pública és la de permissibilitat, ja que "tot allò que no està prohibit, està permès".

En la mesura que els edificis no es consideren obra als efectes de la Llei de propietat intel·lectual, tampoc reben la protecció que aquesta llei estableix per a les obres, de manera que els titulars dels edificis fotografiats o enregistrats des d'un espai públic no poden prohibir que es capti la seva imatge exterior i que aquesta captació s'exploti. Això s'ha d'entendre sens perjudici que puguin existir normes que restringeixin o gravin l'accés físic a un espai des d'on poder obtenir aquelles imatges (com ara els permisos que cal obtenir per a dur a terme enregistraments en la via pública) o lleis que preservin la intimitat de les persones i dels seus espais privats (Llei orgànica 1/1982, de 5 de maig, de protecció civil del dret a l'honor, a la intimitat personal i familiar i a la pròpia imatge http://portaljuridic.gencat.cat/ca/pjur_ocults/pjur_resultats_fitxa/?documentId=555967&action=fitxa), o altres normes que, per qüestions de seguretat, impedeixin la captació de la imatge exterior d'edificis concrets.

Les restriccions a l'hora d'explotar les imatges obtingudes de la part exterior d'un edifici situat en la via pública poden derivar del fet que la imatge de l'edifici hagi estat enregistrada com a marca (art. 4 de la Llei 17/2001, de 7 de desembre, de marques http://portaljuridic.gencat.cat/ca/pjur_ocults/pjur_resultats_fitxa/?action=fitxa&documentId=555990).

El fet que la imatge estigui registrada no impedirà que es pugui captar (fotografiar/enregistrar) la imatge exterior de l'edifici, però comportarà restriccions a l'hora d'explotar les imatges captades. Aquestes restriccions estan regulades en l'article 34 de la Llei de marques (veure enllaç anterior) i consisteixen en que el titular de la marca pot prohibir que terceres persones puguin utilitzar en el tràfic econòmic, sense el seu consentiment, les imatges captades, per a identificar productes o serveis idèntics o similars a aquells per als quals s'ha registrat la marca, de manera que es pugui confondre el públic respecte de la identitat d'uns i altres; o quan aquest ús indiqui que existeix una connexió entre els béns o serveis en relació amb els quals s'estan utilitzant les imatges captades i el titular de la marca, o, en general, quan aquest ús pugui implicar un aprofitament indegut o un menyscapse del caràcter distintiu o de la notorietat o el renom de la marca registrada esmentada.

Consegüentment, i en la mesura en què es disposi dels permisos per ocupar la via pública, quan escaiguin, i que no s'infringeixin altres normes, com ara les que afecten la intimitat personal i

familiar de les persones, el titular d'un edifici no pot prohibir que es fotografiï o enregistri audiovisualment la part exterior de l'edifici. En cas de conflicte, només un jutge és competent per a ordenar que es destrueixin o que no s'explotin les imatges captades. Només un jutge està legitimat per a "segrestar" una targeta de memòria o carret d'una càmera. Pel que fa a l'explotació d'aquestes imatges, el fet que hagin estat registrades com a marca únicament prohibeix els usos que he indicat anteriorment, però no impedirà que, per exemple, es puguin utilitzar en el marc d'una pel·lícula o, fins i tot, d'un spot publicitari, sempre que no es produeixi aquella confusió, connexió o desprestigi. Per tant, es recomana els professionals que analitzin a fons les restriccions de l'art. 34 de la Llei de marques abans d'explotar les imatges.

És important recordar que l'explicació anterior fa referència exclusiva a la captació exterior d'edificis situats en la via pública i que no és aplicable a la captació d'imatges de persones ni de l'interior d'edificis.

Barcelona, setembre 2016